

AS MIÑAS
25 PRIMEIRAS
PALABRAS

CHÁMOME

NACÍN O DÍA EN

O proxecto Apego, do que formamos parte varios concellos galegos, entre eles o de Rianxo, sempre procurou crear recursos atractivos para favorecer a crianza na nosa lingua: cd de música, álbum de fotos, fichas educativas recortables... A entrega e difusión de todos estes recursos veu acompañada da creación de espazos de socialización en galego e do desenvolvemento de actividades, nuns casos formativas e máis dirixidas a nais e pais (charlas, obradoiros etc.), e noutros casos máis de dinamización, dirixidas tamén aos nenos e ás nenas (concertos, contacontos, teatro etc.). A Escola de Familias de Rianxo converteuse nun referente na nosa comarca para mellorar o acompañamento familiar nos primeiros intres da crianza: alimentación saudable, disciplina positiva, técnicas de relaxación, primeiros auxilios...

Xusto o ano en que xurdiu a crise sanitaria da COVID-19 estaba prevista a creación en Rianxo do Espazo Familiar, un lugar de encontro semanal que, tendo en conta a experiencia das primeiras propostas desenvoltas e as opinións e intereses das familias que forman parte da nosa comunidade Apego, procuraría favorecer a socialización e o contacto entre estas, ao compartiren moitas delas parte da filosofía de crianza fomentada desde o Apego: contacto, amor, coidados, lingua, cultura... As restricións derivadas da pandemia levounos a ter que aprazar a posta en marcha deste espazo de convivencia que nos permitiría coñecer de primeira man as necesidades das familias rianxeiras, o que nos levaba case a un estado de autoxestión das actividades organizadas pola Escola de Familias do Concello de Rianxo.

Para compensar a imposibilidade de crear este Espazo Familiar, decidimos neste ano 2021 desenvolver outro tipo de propostas máis seguras desde

o punto de vista da saúde. De aí a posta en marcha da primeira Ruta do Apego de Rianxo, sinalizada e interactiva rutadoapego.rianxo.gal, pensada para que as familias poidan gozar dunha xornada lúdica, deportiva, cultural e lingüística de paseo polo río Te. E despois a elaboración deste **Álbum das Primeiras 25 palabras**. A través del, veremos un reflexo de cal foi o mundo no que medraron as nosas meniñas e meniños. A identidade lingüística que lles axudamos a construír... quen exercía os coidados, por quen piaban, que lles gustaba...

Eu mesma quedei pensando en cales foron esas primeiras palabriñas que verbalizaron tanto Martiño como Moraima. E percateime da velocidade do tempo. Que rápido deixan de ter 1, 2, 3 aniños... Do pouco repouso que lle damos á fermosura do desenvolvemento e á aprendizaxe.

Puxen a pensar a toda a familia para facer unha colleita das súas primeiras palabras: *mollallo, ti, ma, pa, tata, pan, teta, prismámicos, pamomitas, non, caquetíns, tío alis, cocholate, Bea, Moaima que?...*

Volver ao recordo de cada unha das 25 xérame felicidade. Que palabras recordades vós? Este álbum tamén me fai preguntarlle á miña propia mamá, que palabras diría eu? E ela?

Propómosvos un reto de memoria lingüística familiar. Propóñovos que vos xuntedes para lembrar, e sobre todo, que vos divirtades durante o proceso. Nós xa o estamos facendo!

Parémonos a criar desde a presencialidade consciente. No noso idioma nai, o 'ghalegho'.

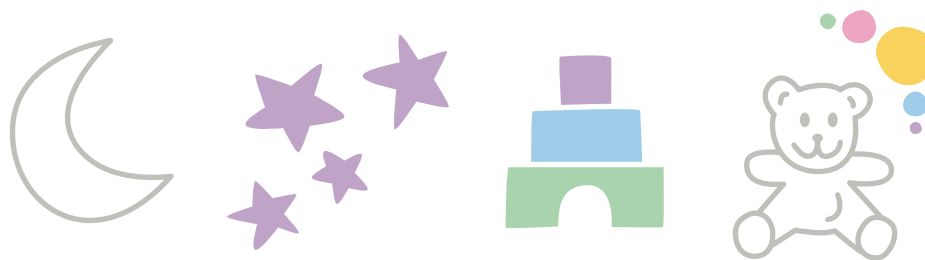
Enviámoslles amor directo aos *corasonsiños* miúdos.

Recibide unha aperta linda.

Hadriana Ordóñez Otero

Concelleira de Benestar, Igualdade e Diversidade do Concello de Rianxo

A Concellaría de Educación e Normalización Lingüística do Concello de Rianxo leva unida ao programa Apego desde o ano 2017, nun intento de que Rianxo, berce de grandes persoeiros da lingua, da literatura, da música etc., sexa tamén un faro no que nais e pais tamén poidan criar os seus rapaces e rapazas na lingua nai e, sobre todo, poidan educarse e socializar na nosa lingua desde que nacen ata que son quen de apreciar as súas bondades, vinculadas no noso caso ao mantemento dunha cultura que nos fai especiais e únicas.

Hoxe son máis de 150 familias as que conforman a Comunidade do Apego en Rianxo. Todas elas recibiron os materiais tanto físicos (unha caixa de benvida cunha mantiña-apego, un álbum de primeiras experiencias, un libro informativo sobre transmisión lingüística e crianza, un adhesivo, un medidor, un disco de música infantil en galego de diferentes grupos e estilos etc.) coma virtuais, con propostas de cancións, xogos etc., a través do sitio web apego.gal, ou da serie de vídeos na rede en que o polbo Po lles ensina ás nenas e aos nenos cousas como xogos para aprender as partes do corpo, atar os cordóns, facer galletas en familia etc.

Neste caso, este **Álbum das primeiras 25 palabras** quere formar parte do material que acompañe a crianza con Apego. Cremos que ter recollidas as primeiras palabras que exprese a nosa crianza pode servir para crear un vínculo emotivo coa súa lingua no futuro e así promover o seu uso (só as linguas que se falan perduran). E nisto, as persoas coidadoras temos unha gran responsabilidade. Garantir a transmisión interxeracional da nosa lingua é vital para a súa supervivencia. Non

podemos deixar que desapareza aquilo que tanto di de nós. Agardamos que esta ferramenta sexa de axuda para transmitirlles ás vosas crianzas toda a riqueza da nosa lingua e cultura.

Grazas ao Servizo de Normalización Lingüística do Concello de Rianxo, por traballar arreo para que a nosa lingua non caia no esquecemento.

Grazas a Hadriana Ordóñez, Concelleira de Benestar, e ao seu equipo de colaboradoras, por traballar con nós neste proxecto.

E ás nais e aos pais de Rianxo, grazas por transmitirlles o amor pola lingua ás súas crianzas. Aquí estaremos para seguir achegándovos ferramentas e ilusións co fin de poder seguir sendo o que somos: galegos e galegas. Grazas e mil primaveras máis para a nosa lingua.

Adelina Ces Quintáns

Concelleira de Educación e Normalización Lingüística do Concello de Rianxo

A MIÑA **PRIMEIRA PALABRA** FOI: *apego*

EU PRONUNCIEINA ASÍ: *peo*

TIÑA *1* ANOS E *6* MESES.

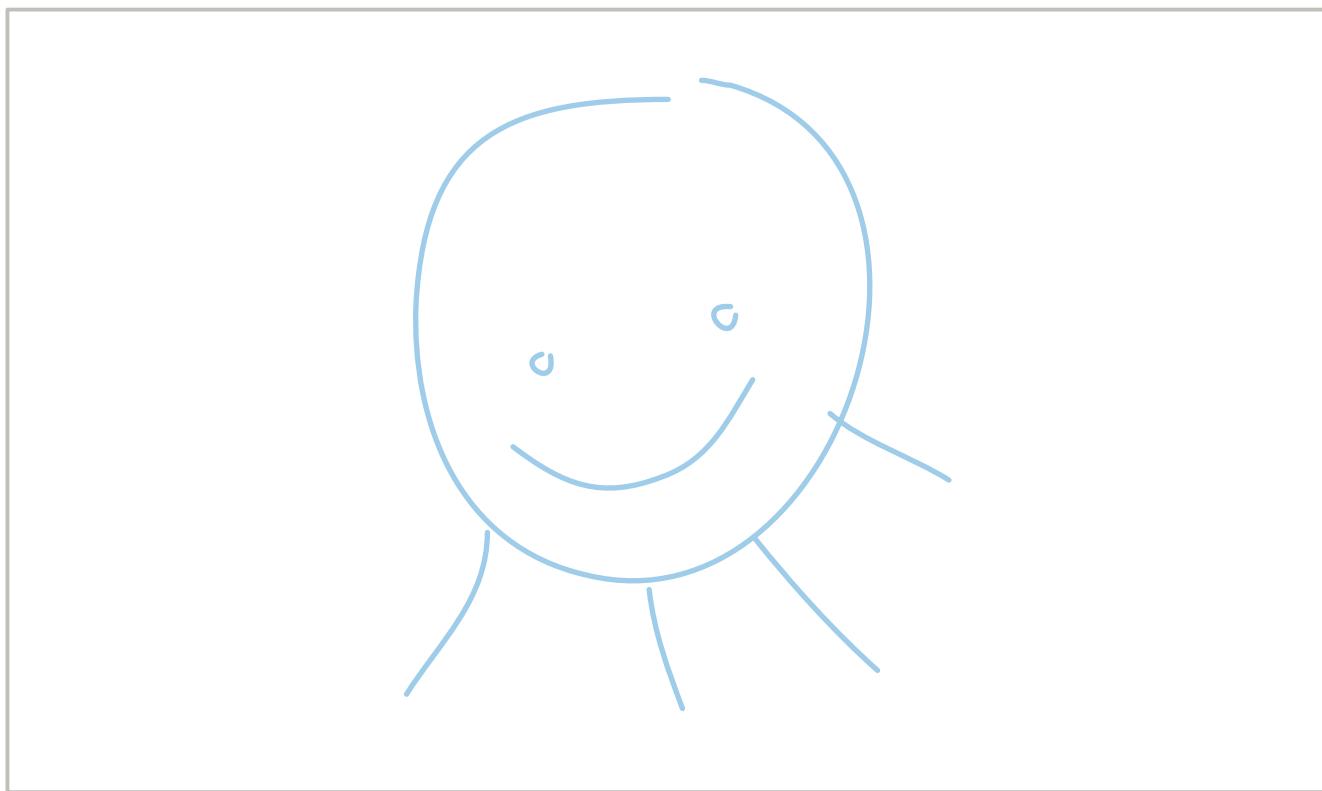
ESTABA *xogando na alfombra*

E ACOMPAÑÁBAME *mamá*

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE *mamá xogaba a agochar o*

..... *meu apego e eu sinalaba onde estaba*

AGORA VOU DEBUXALA!

A MIÑA PRIMEIRA PALABRA FOI:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

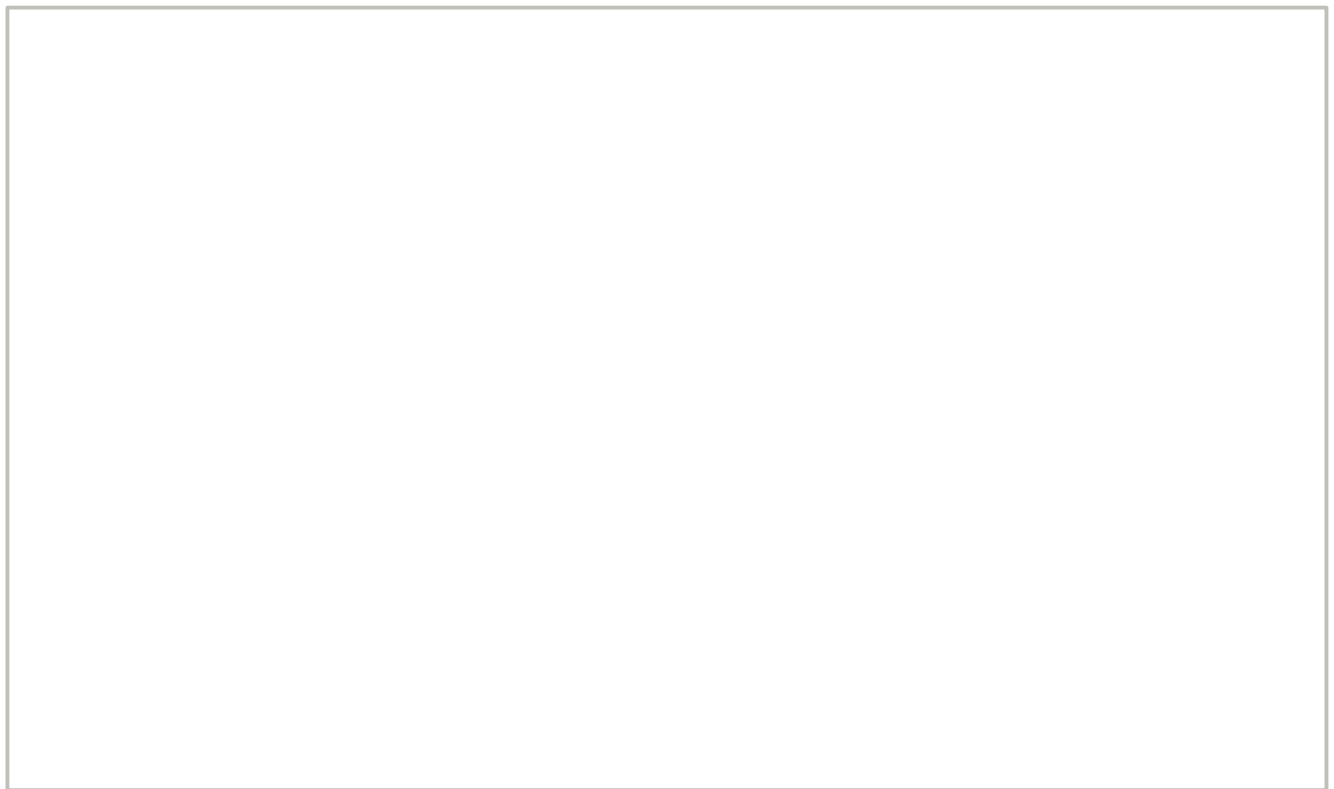
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

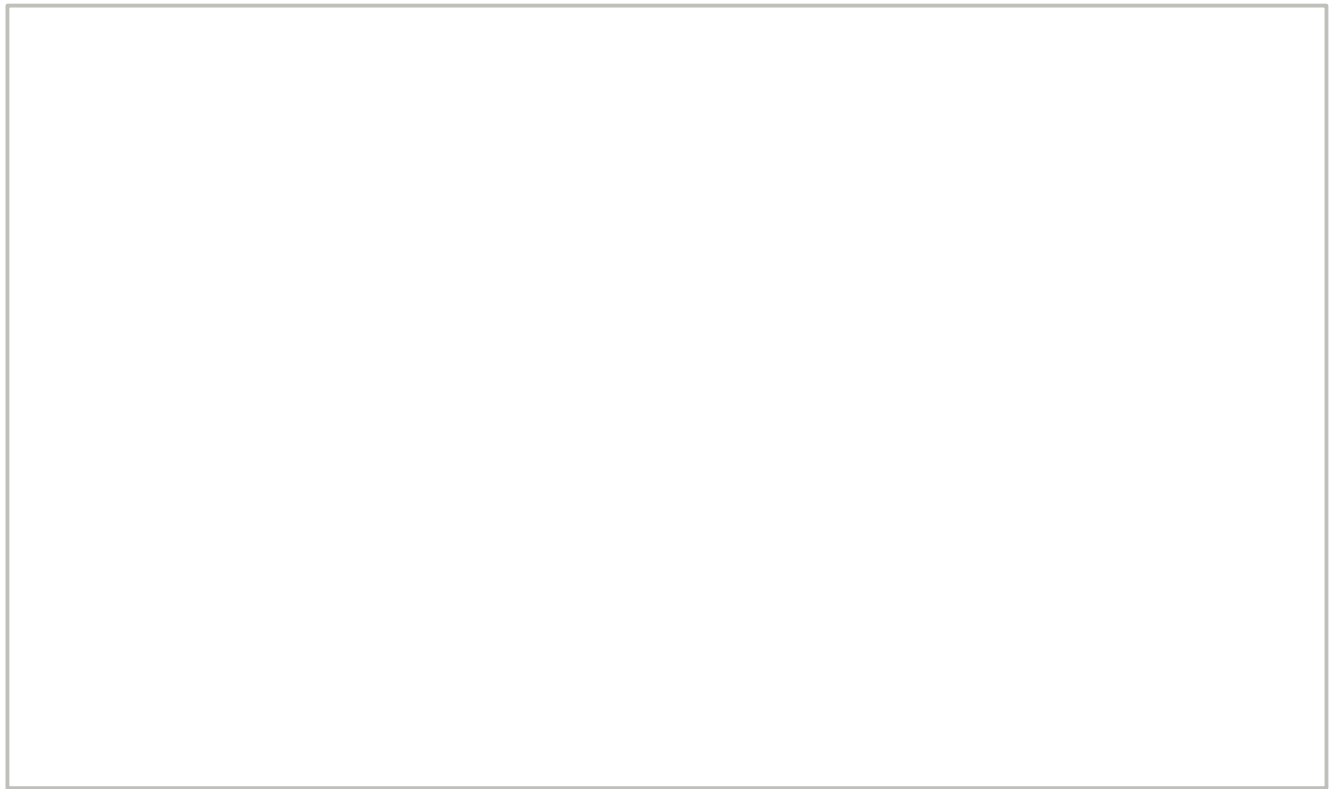
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

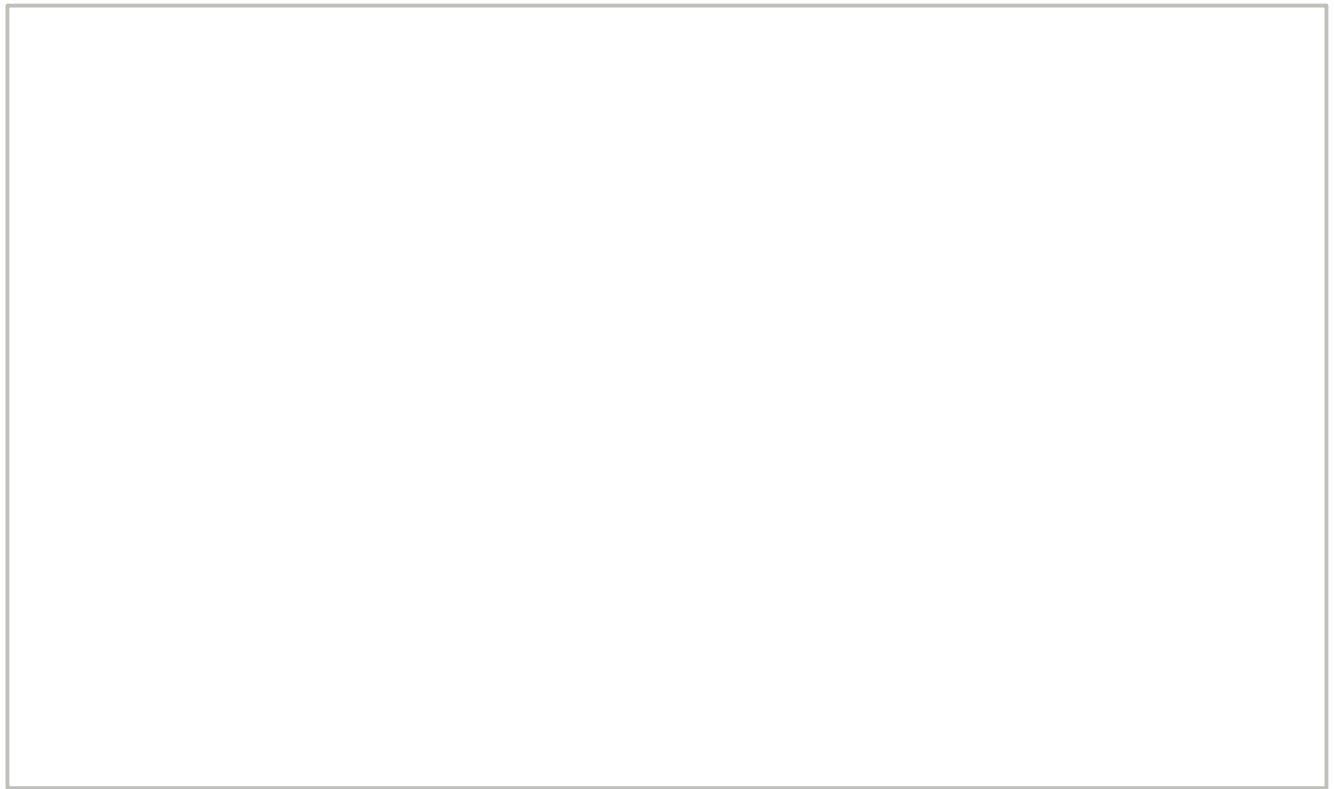
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

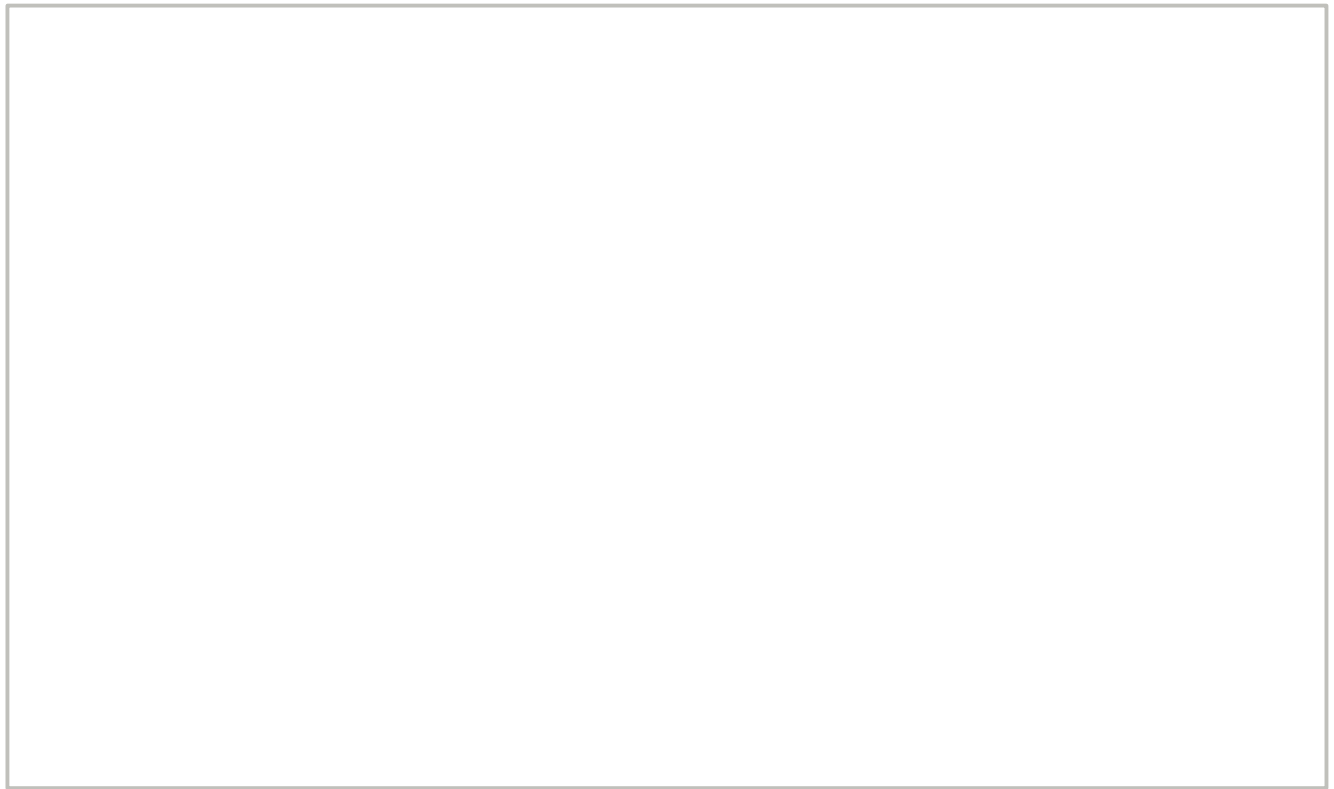
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

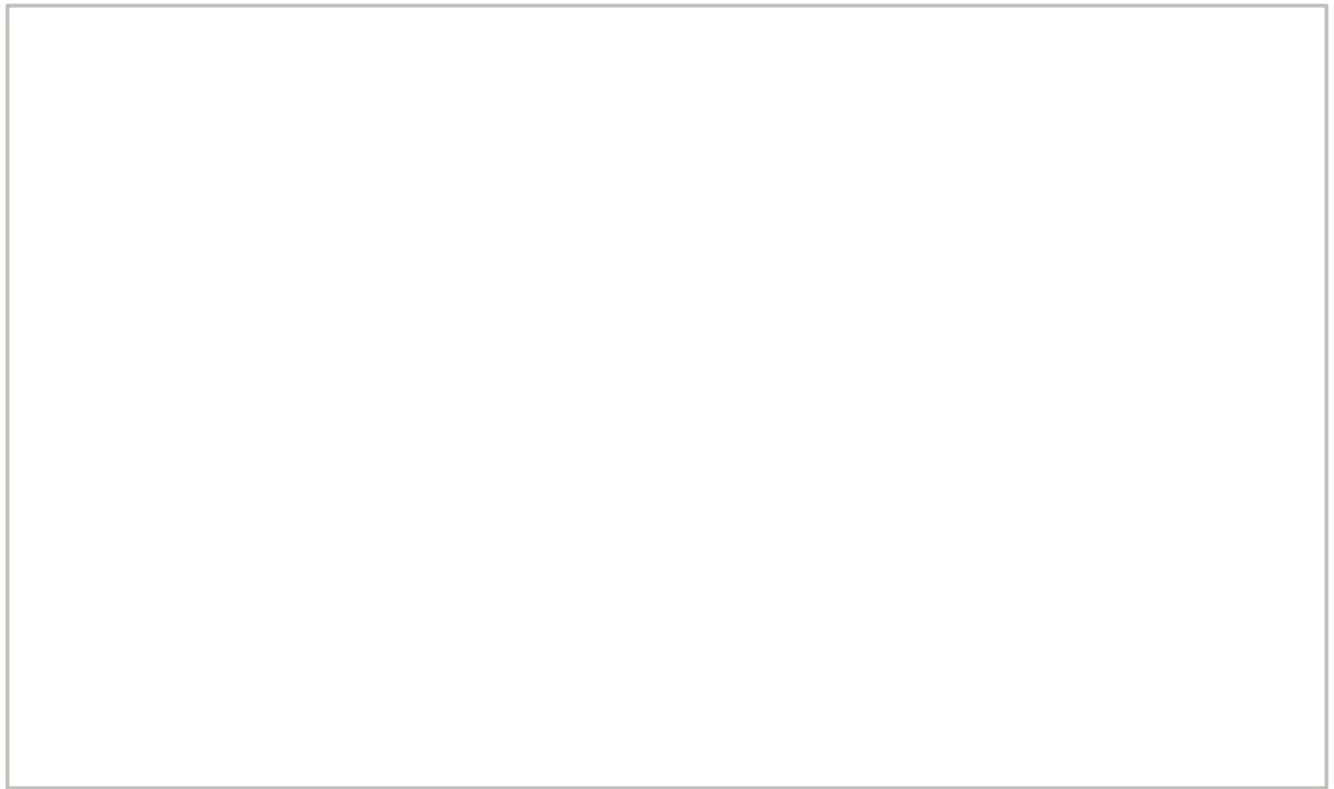
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

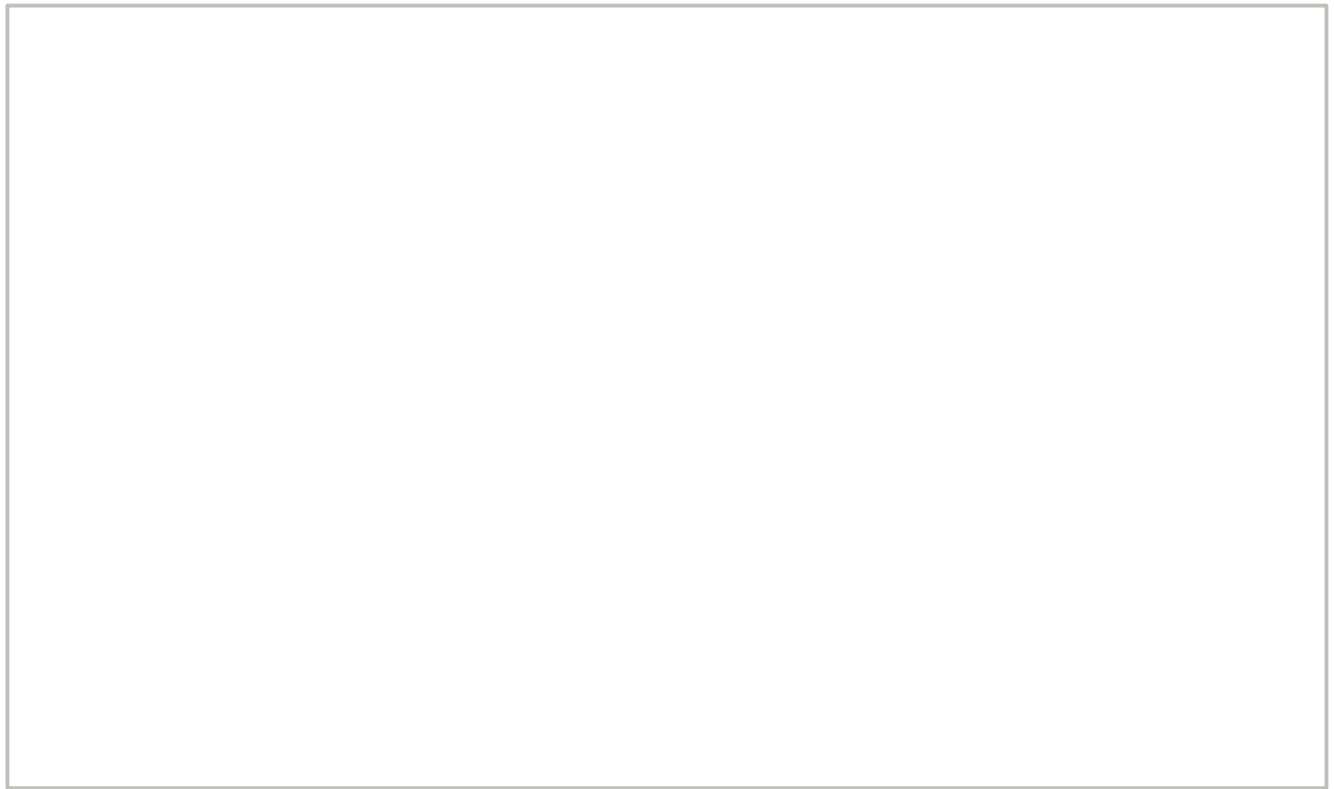
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

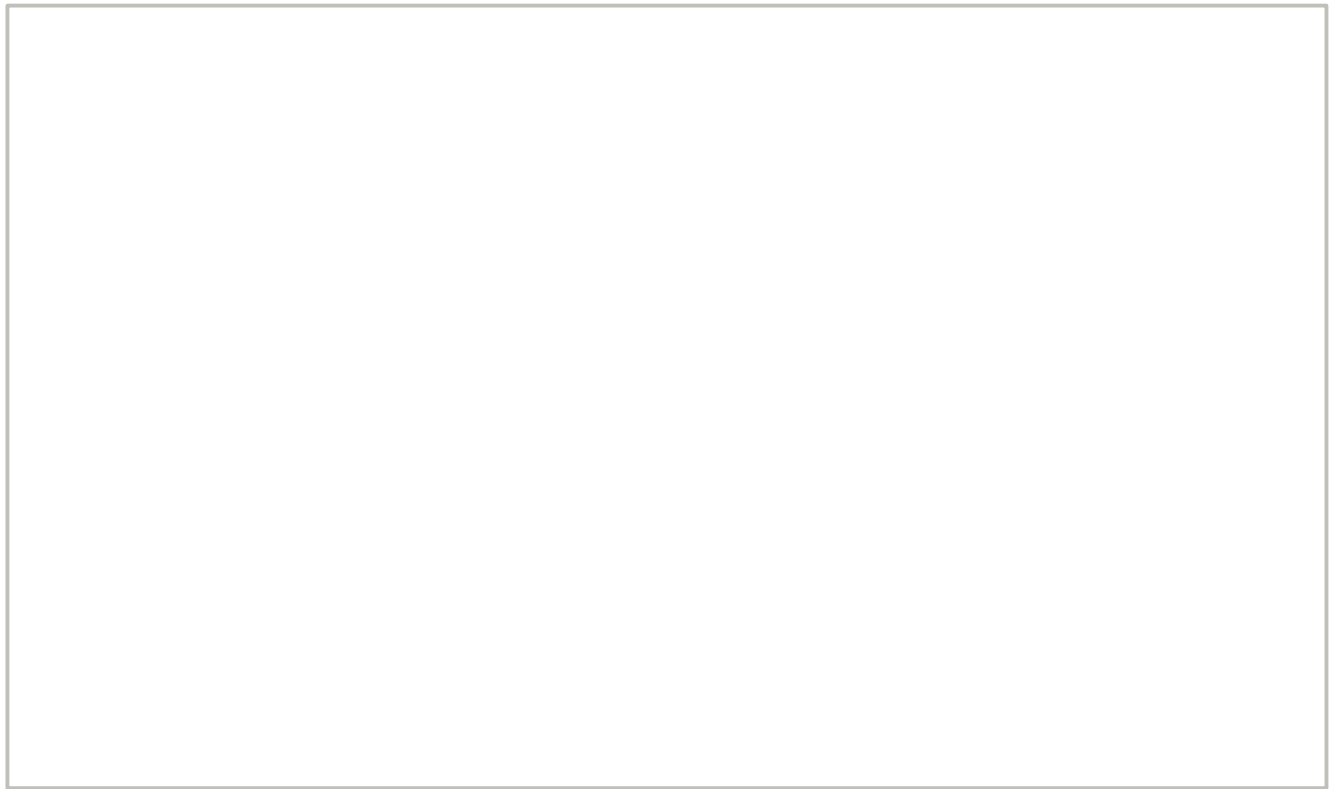
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

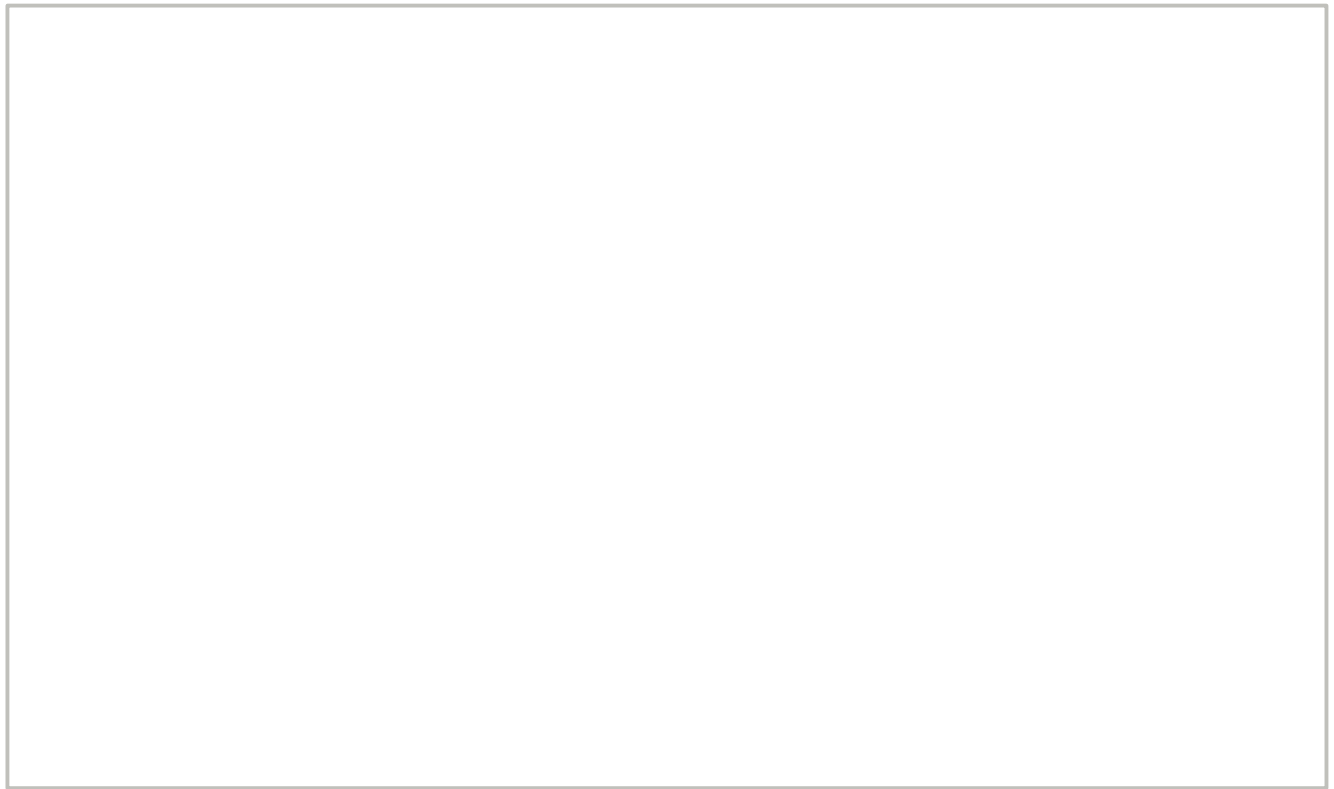
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

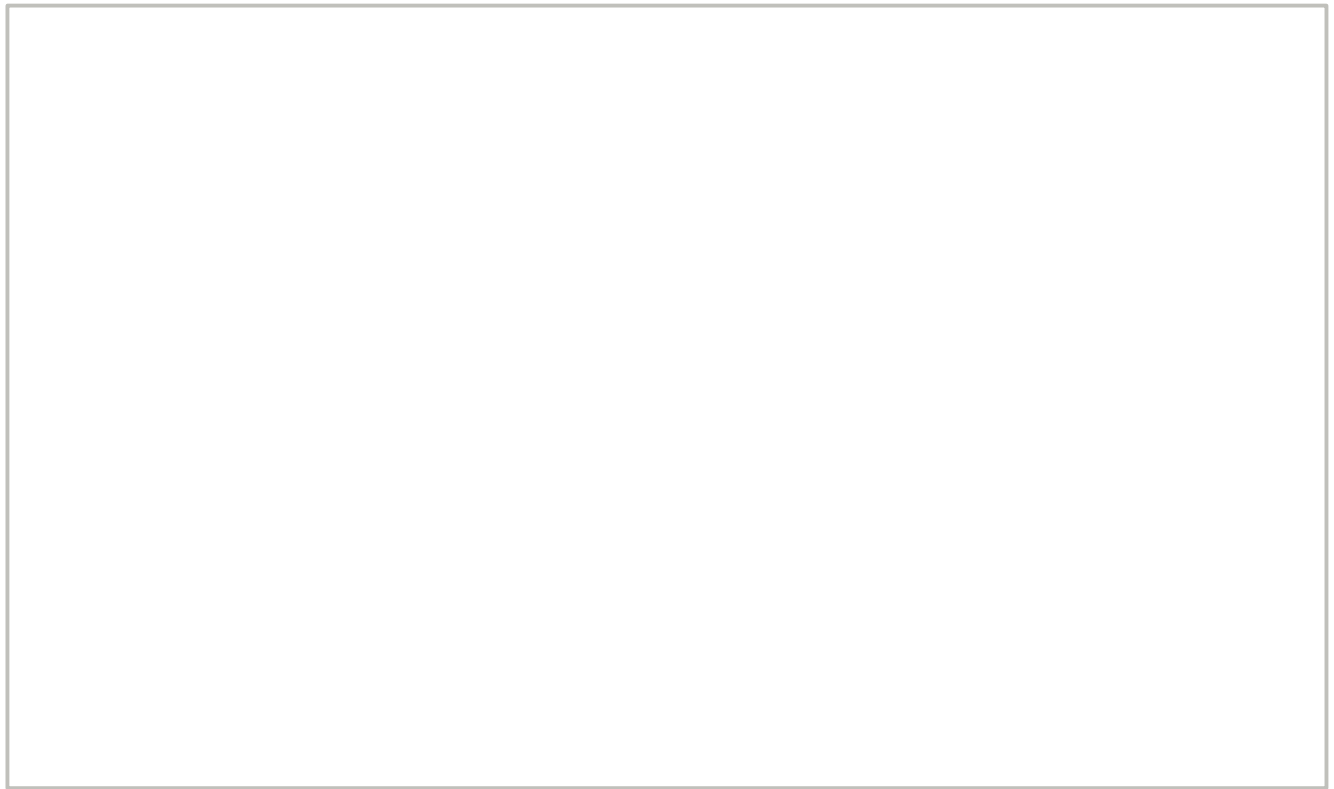
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

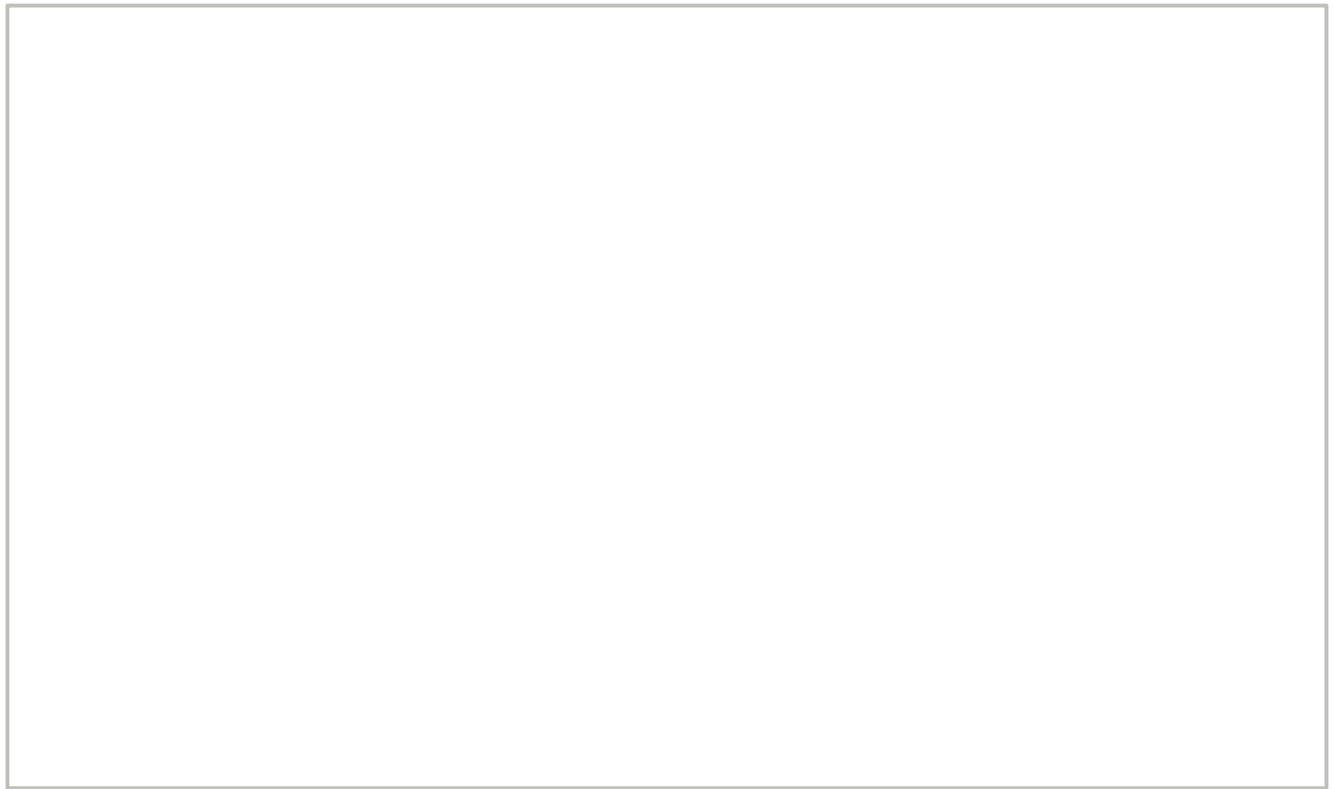
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

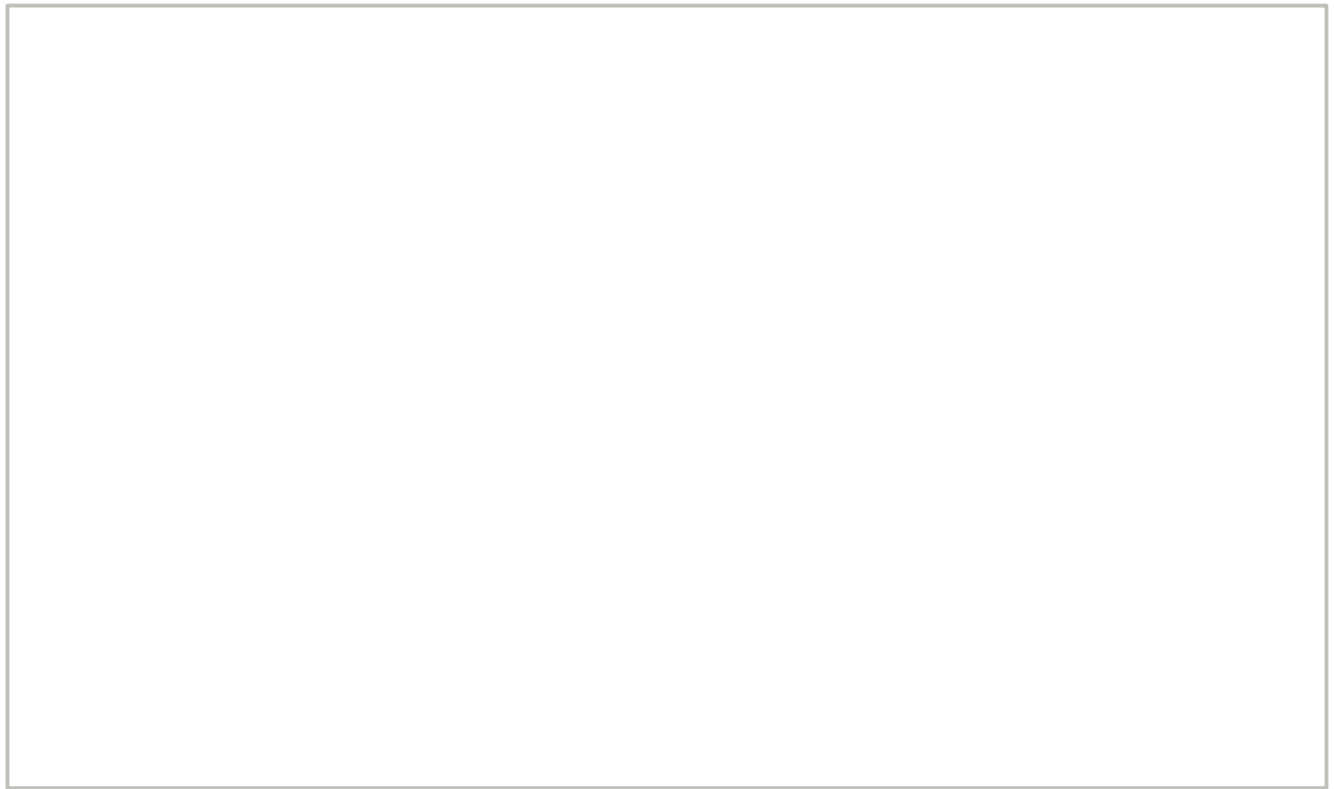
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

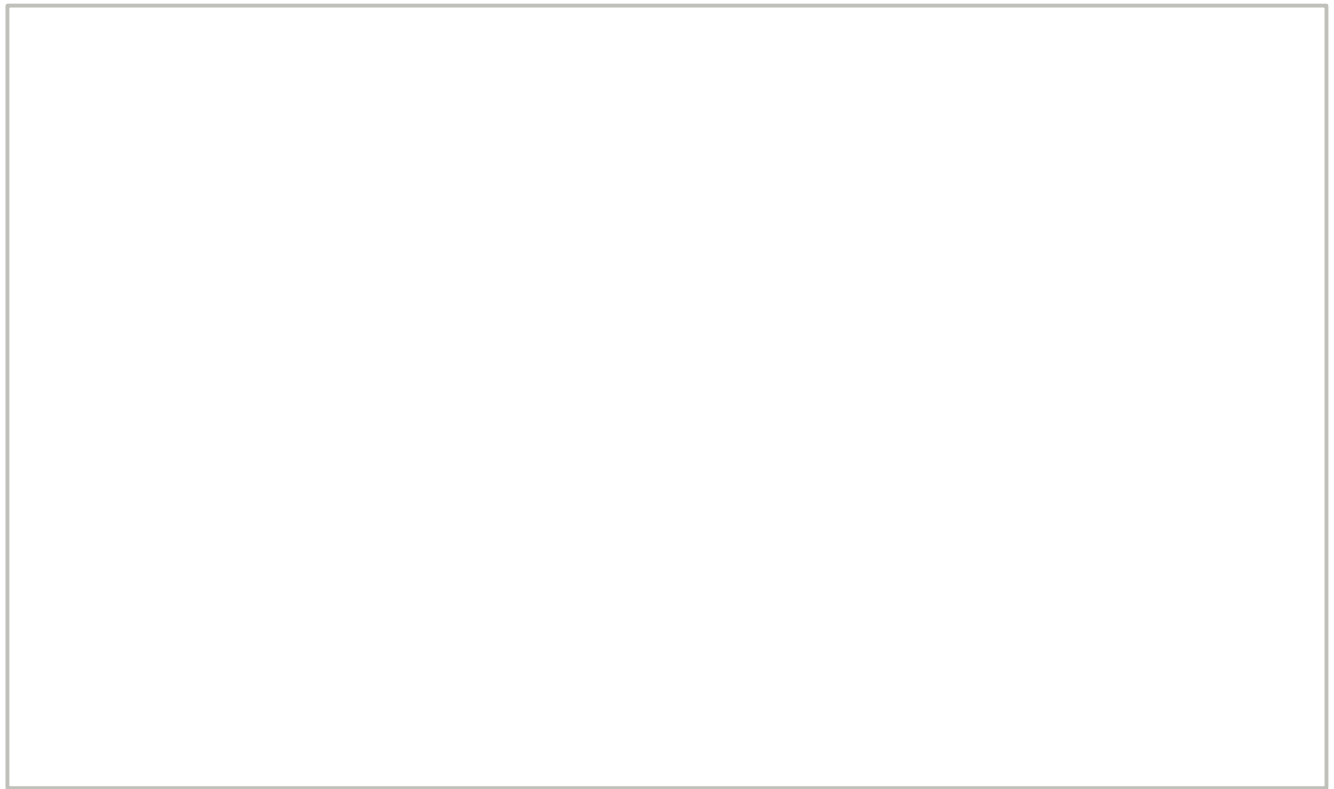
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

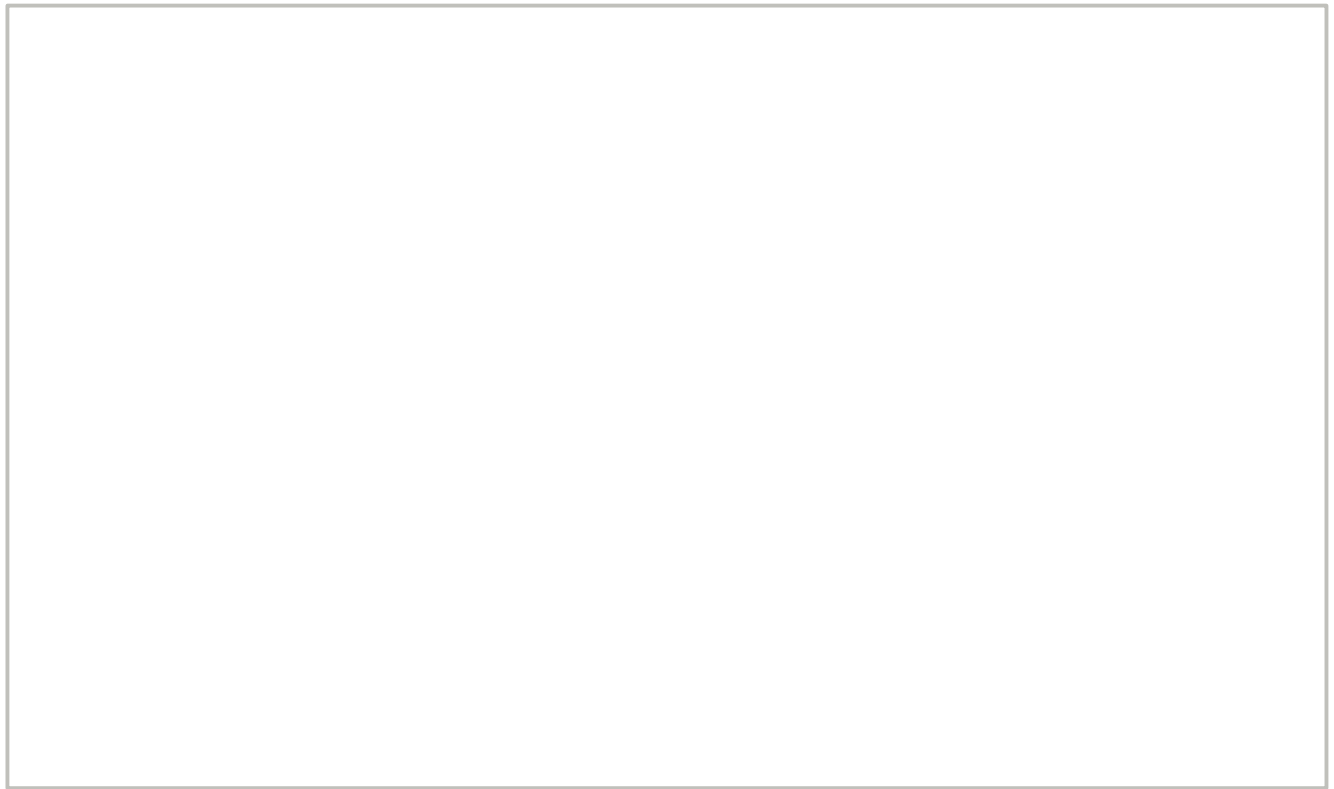
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

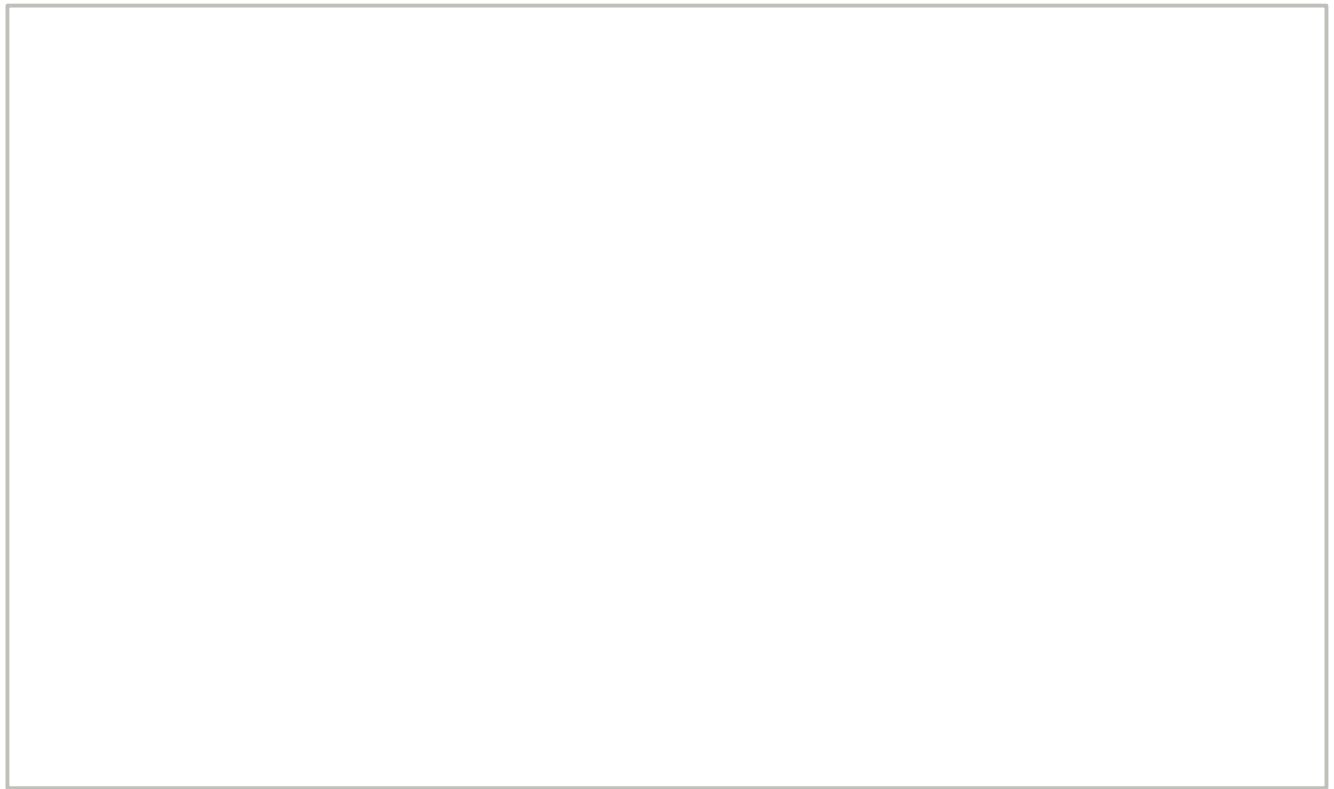
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

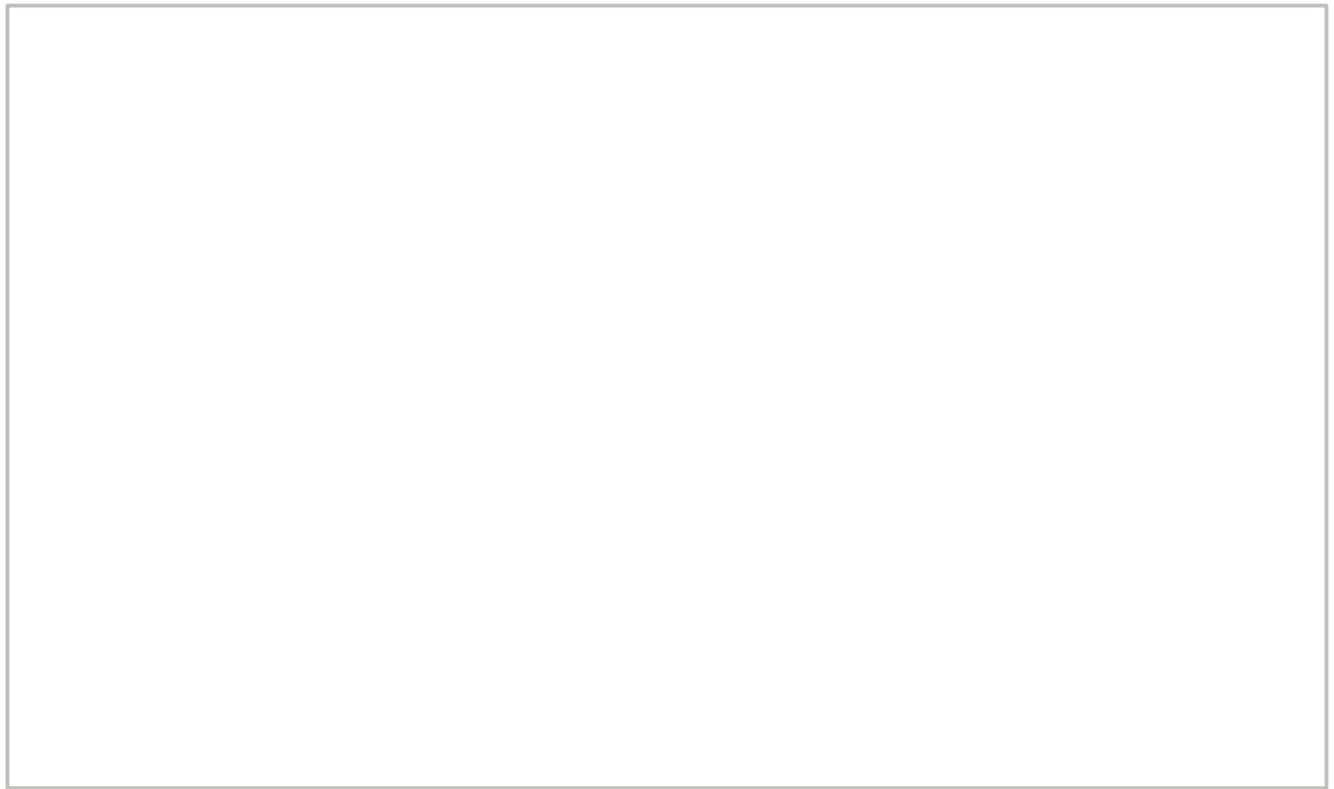
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

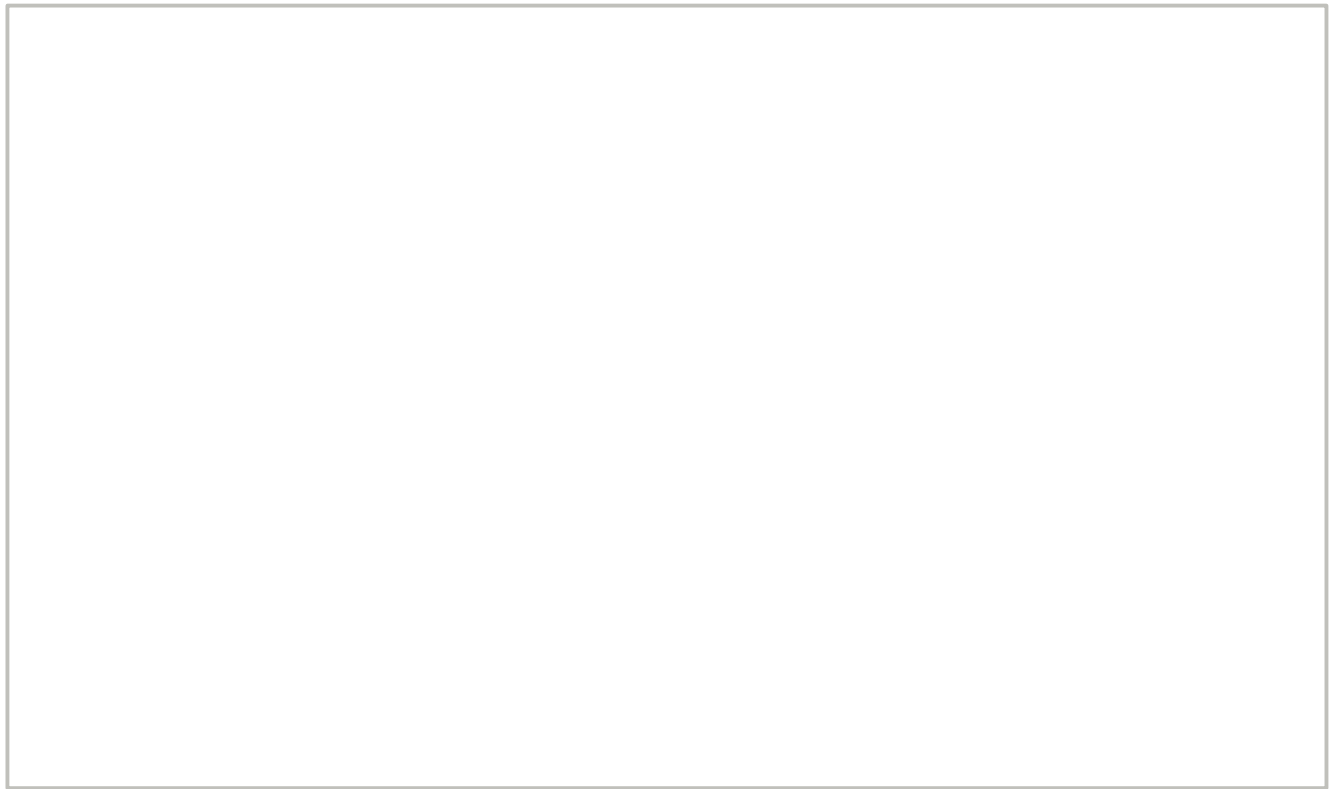
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

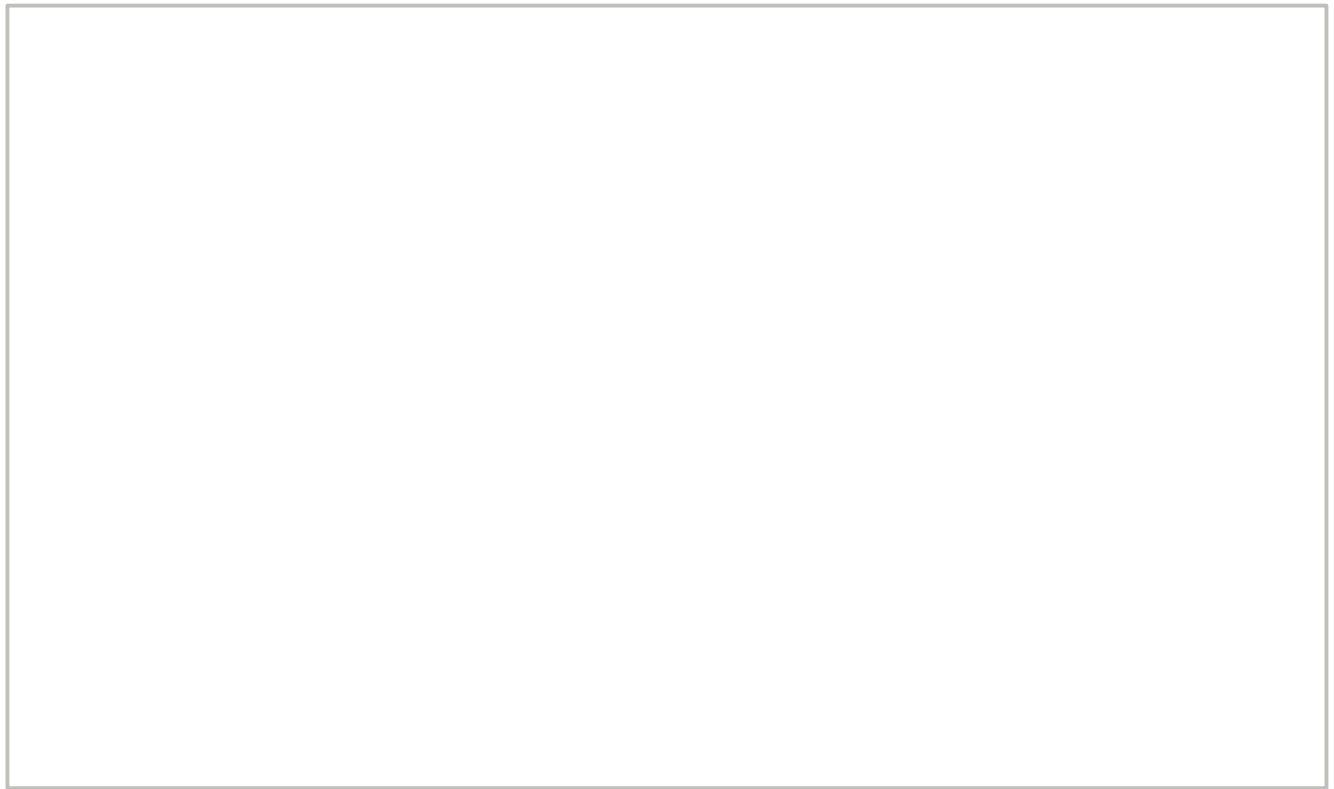
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

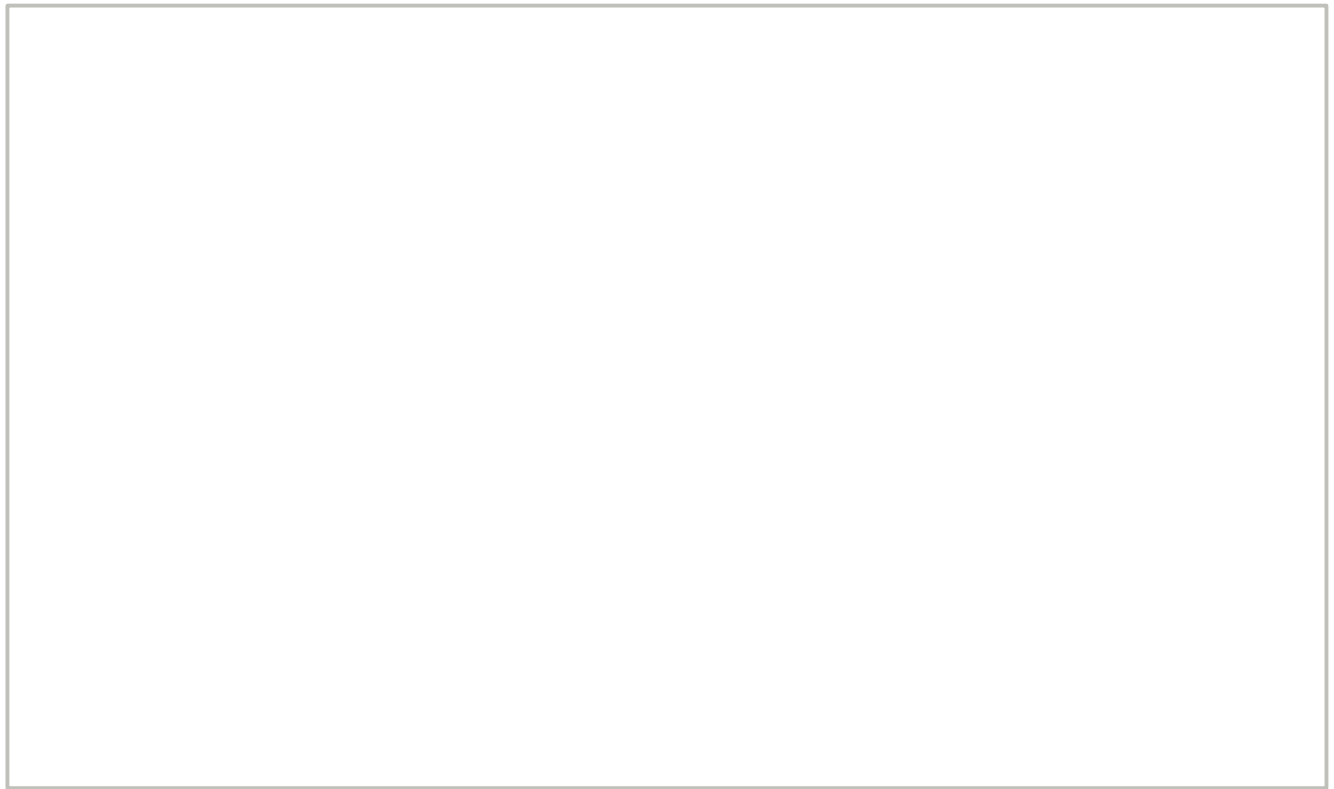
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

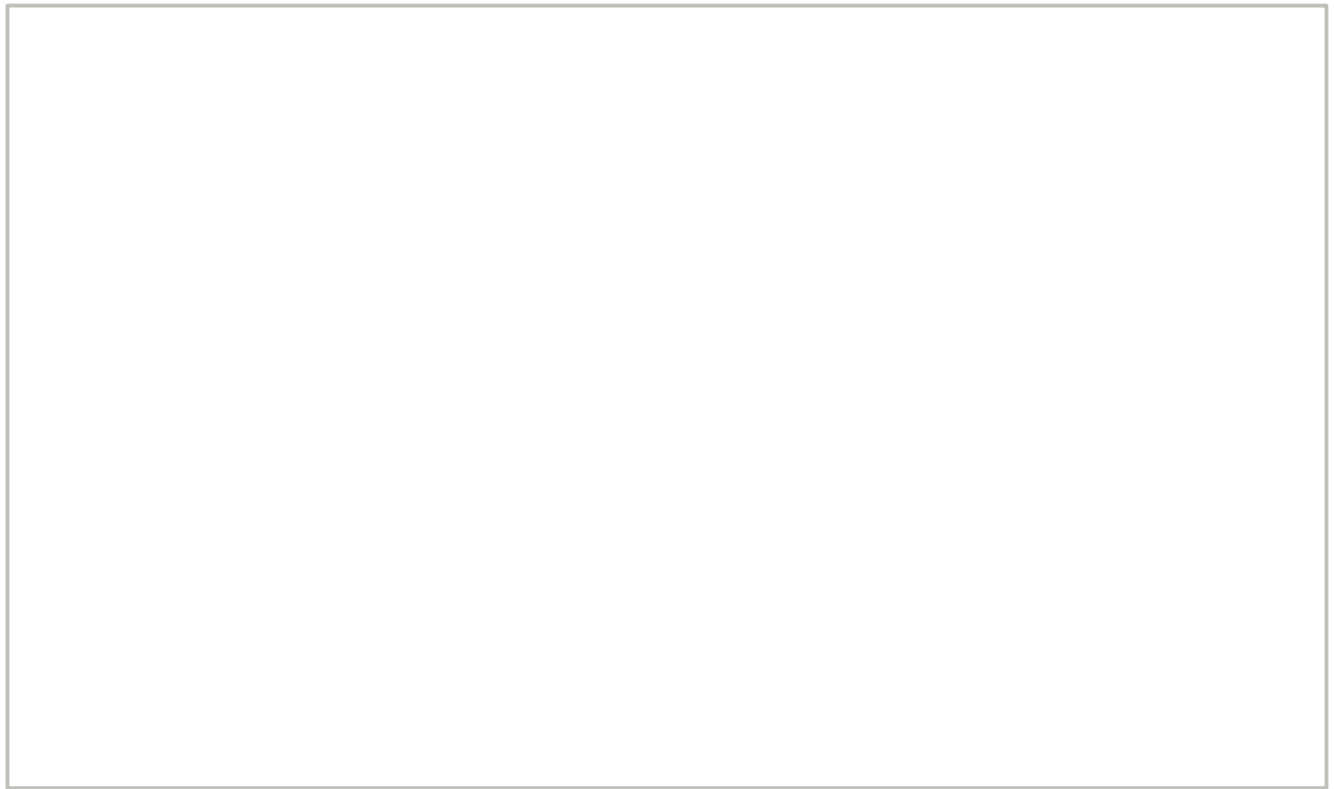
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

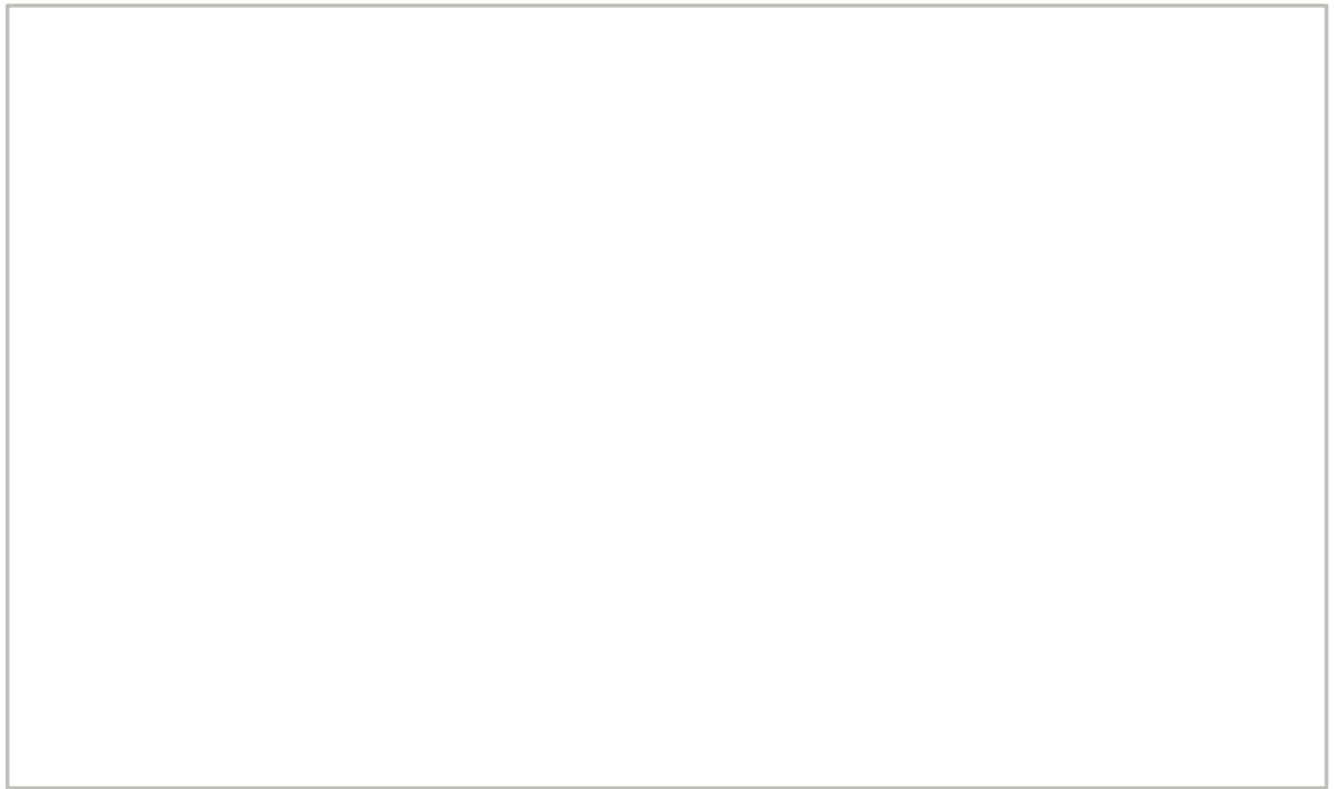
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

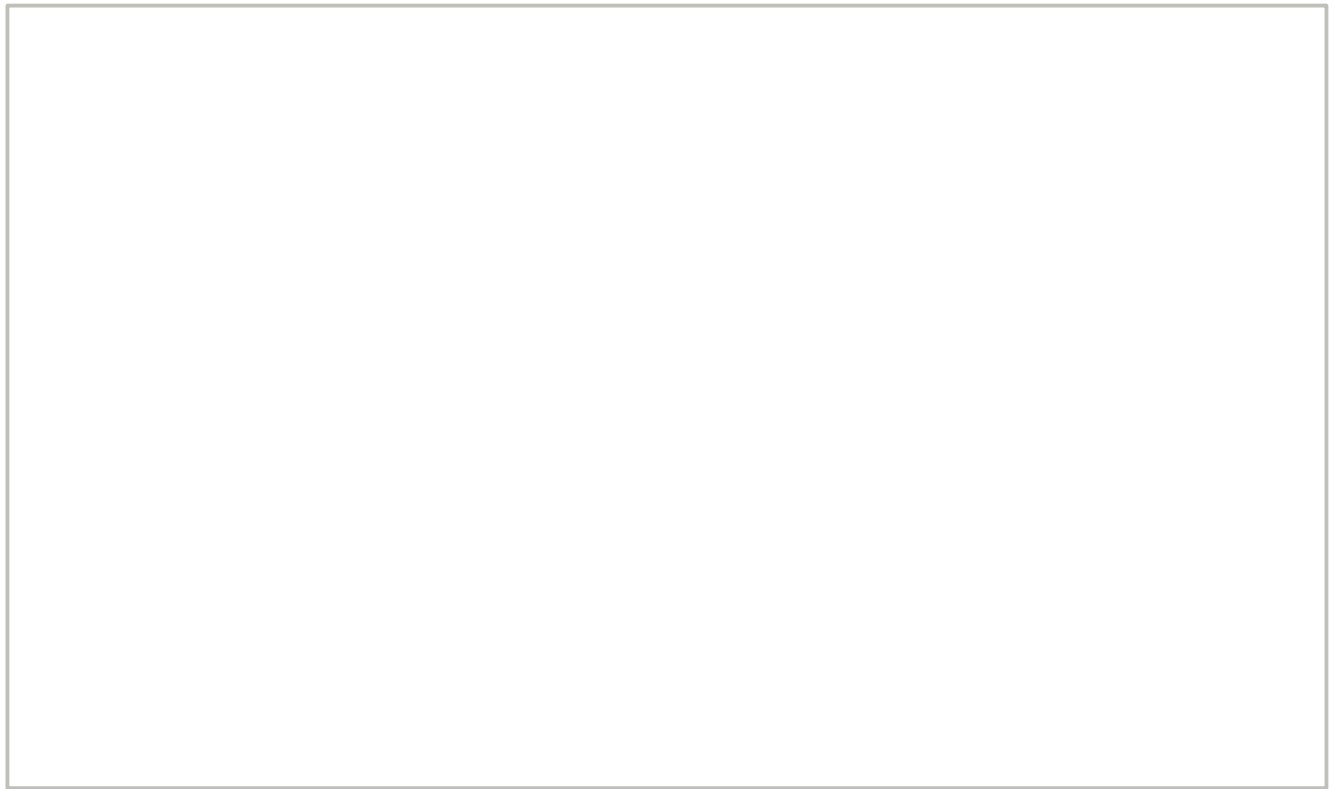
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

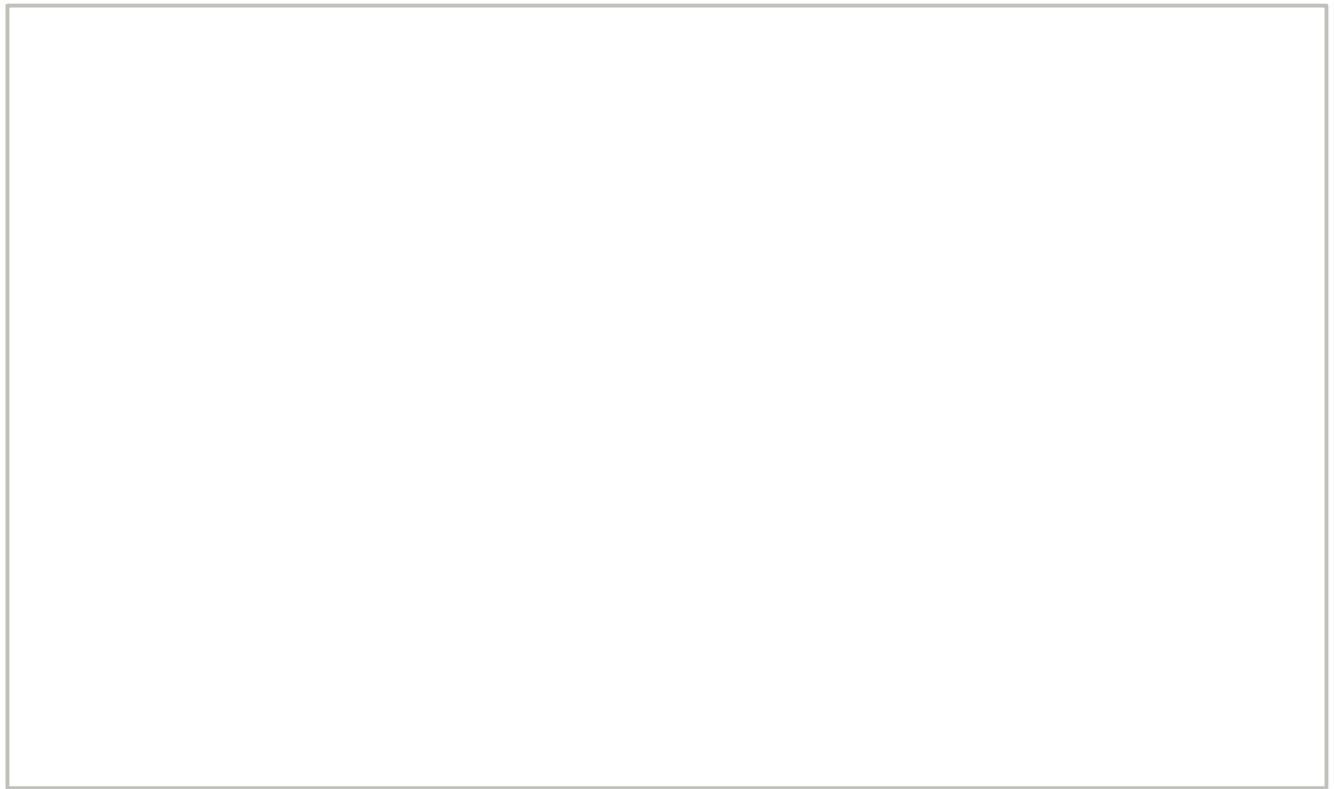
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

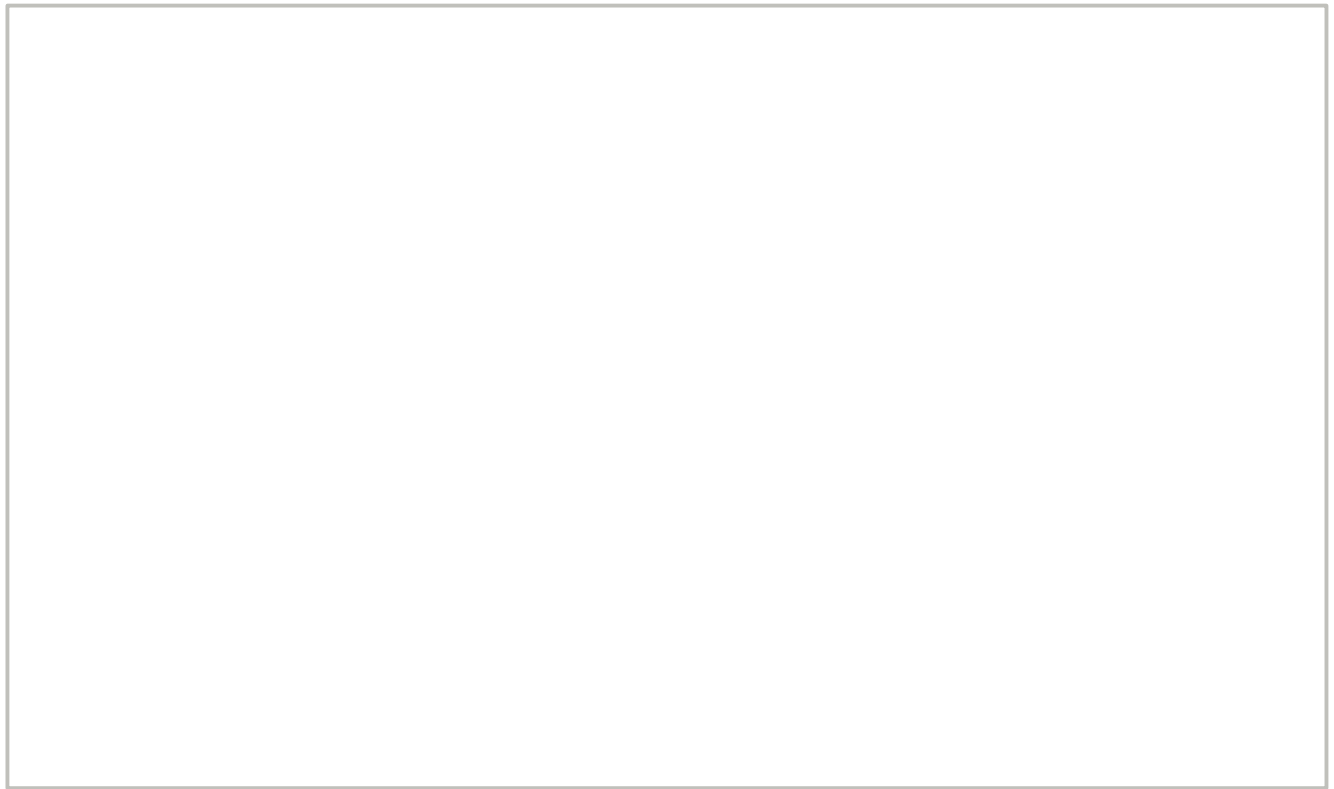
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

O DÍA: DIXEN A PALABRA:

EU PRONUNCIEINA ASÍ:

TIÑA ANOS E MESES.

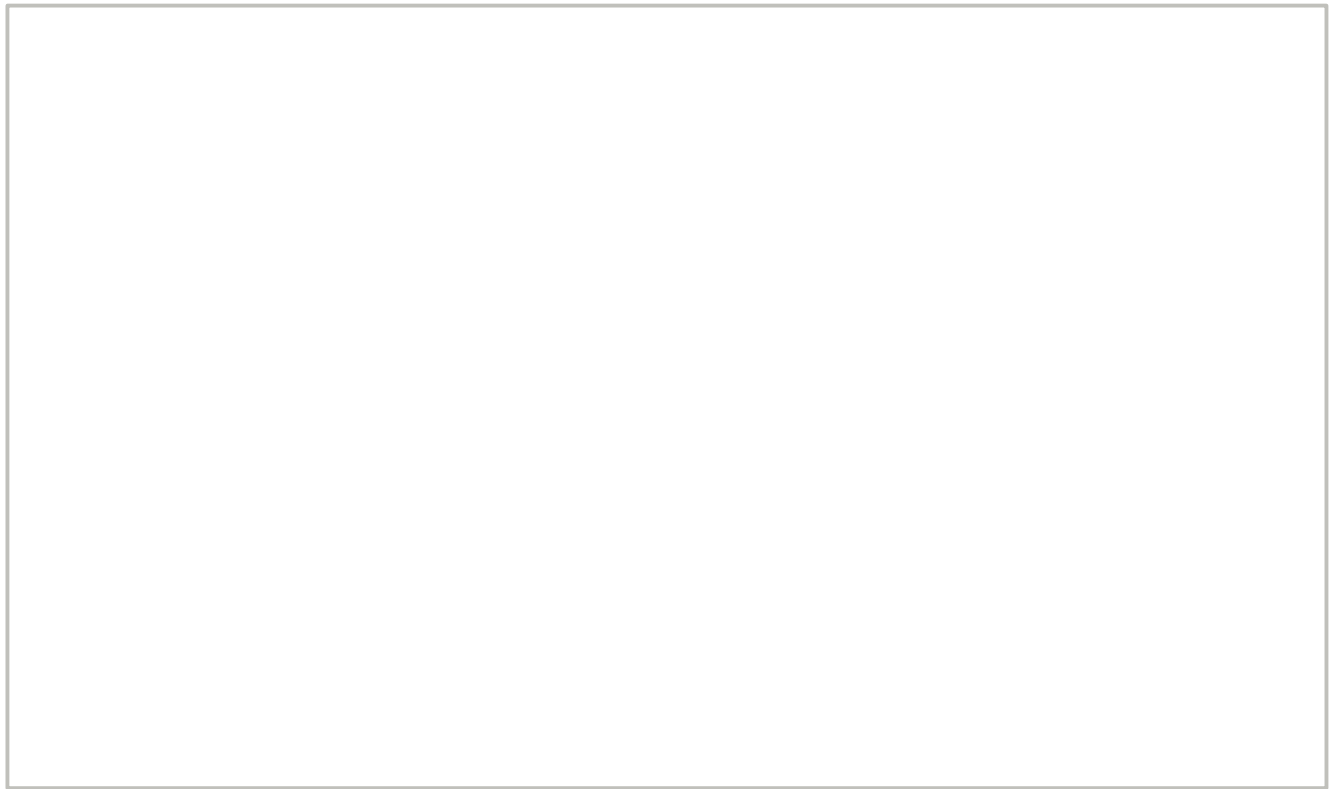
ESTABA

E ACOMPAÑÁBAME

PRONUNCIEI ESA PALABRA PORQUE

.....

AGORA YOU DEBUXALA!

XOGAMOS A EMPARELLAR CADA COUSA CO SEU NOME?

LÁMPADA NUBE AXÓUXERE PEITE ESTRELA XEADO
BANANA CUEIRO PARRULO LUVAS LÚA AMORODO GARFO
CAMISOLA RELOXO CULLER CAN CANDEA PENICO PA

